

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 maja 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi:

1. zasądza od K. K. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 16.502,96 złotych z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 15.670,13 złotych od dnia 14 września 2017 r. do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 832,83 złote od dnia 14 września 2017 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od K. K. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 61,70 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok wynikał z uznania za częściowo zasadne żądania zapłaty należności wynikających z łączących strony umowy pożyczki. Sąd I instancji ocenił, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył dowodów na wywiązanie się przez pożyczkobiorcę z warunków umowy, co skutkuje obowiązkiem zwrotu udzielonej pożyczki w części niespłaconej wraz z należnymi odsetkami umownymi. Jednocześnie uznał, że żądana kwota opłaty przygotowawczej stanowi w istocie próbę obejścia przepisów odsetkach maksymalnych i w konsekwencji w tej części żądanie pozwu oddalił.

W apelacji od powyższego wyroku w części oddalającej powództwo, powód podniósł następujące zarzuty:

- naruszenia art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 k.c. w zw. z art. 720 k.c. w zw. z art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim co w konsekwencji doprowadziło Sąd I instancji do błędnego przyjęcia, że żądanie powoda w zakresie kwoty 500,00 zł, stanowiącej opłatę przygotowawczą, jest niezasadne, podczas gdy wyżej wskazana opłata została ustalona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a mając na uwadze fakt, iż wyżej wskazana opłata razem z prowizją (pozaodsetkowe koszty pożyczki) jest niższa aniżeli maksymalny limit pozaodsetkowych kosztów pożyczki (art. 36a Ustawy z 2011 roku) uznać należy, iż powód zasadnie dochodzi zwrotu tej opłaty;
- naruszenia art. 359 § 21 k.c. w zw. z art. 58 k.c. w zw. z art. 720 k.c. w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1 Ustawy z 2011 roku - poprzez błędne uznanie przez Sąd I instancji, że ustalona przez strony umowy pożyczki opłata przygotowawcza stanowi naruszenie zapisu o maksymalnych odsetkach wynikających z czynności prawnej, podczas gdy naliczenie tej opłaty nie stanowi obejścia ww. regulacji, stanowiąc wyłącznie wyraz swobody kontraktowej wyrażonej w art. 353 1 k.c., a nadto przepisy kodeksu cywilnego pozostawiają stronom umowy pożyczki dowolność co do ustalenia formy odpłatności w umowie pożyczki, a mając na uwadze przepisy Ustawy z 2011 roku, formą odpłatności może być również opłata przygotowawcza, która jest niezależna od odsetek kapitałowych;
- naruszenia art. 36a Ustawy z 2011 roku poprzez jego błędna wykładnię i w konsekwencji błędne uznanie przez Sąd I instancji, że dla przyjęcia zasadności dochodzenia zwrotu opłaty przygotowawczej nie jest wystarczające, iż jej wysokość mieści się w limicie ustalonym zgodnie ze wzorem określonym w ww. przepisie, podczas gdy art. 36a nie zawiera dodatkowych przesłanek od spełnienia których zależy uznanie opłaty za zgodą z tym przepisem, co powinno doprowadzić do uznania, iż w sytuacji, gdy wysokość pozaodsetkowych kosztów pożyczki mieści się w limicie ustalonym w art. 36a, to dochodzenie zwrotu tych kosztów jest zasadne;
- sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. które miało wpływ na treść orzeczenia, przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego poprzez bezpodstawne przyjęcie, że postanowienia umowne dotyczące opłaty przygotowawczej stanowią próbę obejścia przepisów dot. odsetek maksymalnych.

W związku ze wskazanymi wyżej naruszeniami, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 17.173,80 złotych, a także zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje.

Ewentualnie powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne, jak również ocena prawna przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd Rejonowy, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego.

Przystępując do rozważań nad zarzutami apelacji zauważyć należy, iż pomimo ujęcia ich w dość złożonej konfiguracji poprzez odwołanie się do poszczególnych przepisów prawa materialnego i procesowego w istocie zmierzają do wykazania, że objęte pozwem żądanie zapłaty kwoty odpowiadającej wysokości opłaty przygotowawczej, nie narusza obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych. Ze stanowiskiem tym nie można się zgodzić. W sytuacji procesowej z jaką mamy do czynienia w niniejszej sprawie nie rodzi żadnych wątpliwości zasadność dochodzonej przez powoda należności głównej wraz odsetkami z tytułu umowy pożyczki udzielonej pozwanej. Istotne zastrzeżenia, wymagające ingerencji w treść łączącego strony stosunku prawnego, budzi jednakże przewidziana w tejże umowie wzmiankowana wysokość opłaty przygotowawczej. Podkreślić w tym miejscu trzeba, iż przepis art. 353¹ k.c. deklarując swobodę zawierania umów, wskazuje, że treść lub cel swobodnie ułożonego stosunku prawnego nie może sprzeciwiać się między innymi zasadom współżycia społecznego. W rezultacie zastrzeżenie w umowie pożyczki, zawieranej zwłaszcza w obrocie konsumenckim, kosztów obciążających biorącego pożyczkę w postaci opłat, marż i prowizji w nadmiernej wysokości nie mającej uzasadnienia w kosztach rzeczywiście poniesionych trzeba ocenić jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Powód nie wykazał, że zastrzeżenie opłaty w wysokości dochodzonej w pozwie znajduje odzwierciedlenie w realnie poniesionych przez niego kosztach związanych z realizacją pożyczki, nie sprecyzował też jakie konkretnie niezbędne obciążenia po jego stronie wygenerował proces przygotowania umowy. W świetle zaś zasad doświadczenia życiowego i reguł obrotu gospodarczego nie sposób przyjąć, że rzetelnie prowadzona działalność gospodarcza generuje sporne koszty na tak wysokim poziomie. Uznać zatem trzeba, iż tak rażące zachwianie ekwiwalentnością świadczeń stron umowy jest społecznie nieakceptowalne, pożyczkodawcy przysparza bowiem korzyści nie dających się uzasadnić żadnymi racjami. Niezależnie od powyższego, za prawidłową należy uznać konkluzję Sądu Rejonowego, że ukształtowanie wynagrodzenia należnego pożyczkodawcy w oparciu o ustanowienie opłaty przygotowawczej w omawianej wysokości, wraz z obciążającą pozwaną prowizją stanowi także obejście bezwzględnie obowiązującego przepisu art. 359 § 2 1 k.c. ograniczającego wysokość odsetek maksymalnych.

Prawidłowości tej oceny w niczym nie podważa argumentacja apelującego odwołującego się do przepisów cyt. ustawy o kredycie konsumenckim i przewidzianej w niej możliwości zamieszczenia w umowie pożyczki dodatkowych opłat i prowizji. Skarżący nie dostrzega, że istota omawianego problemu nie sprowadza się do oceny samej dopuszczalności ustalenia w umowie pożyczki opłat dodatkowych obciążających kredytobiorcę, ale ich wysokości w relacji do wartości przekazanego jemu do dyspozycji kapitału. Wbrew odmiennemu przekonaniu skarżącego, przedmiotowa ustawa nie zapewnia dowolności w kształtowaniu wysokości tychże opłat. Przeciwnie, ustawodawca restrykcyjnie ograniczył swobodę ustalania kosztów obciążających konsumenta wprowadzając opisane wzorem do wyliczenia pojęcie „maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu/pożyczki”. Zagadnienie to rozważał także Sąd I instancji i trafnie przyjął, że ustawodawca wprowadził górny limit takich kosztów. Jednak poruszając się w dopuszczalnych granicach kosztów kredytu czy pożyczki trzeba analizować także zasadność naliczanych opłat i prowizji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.